

Kaj se vam zdi, gospod urednik?

Naši ljudje, ki radi pristranske razlage mirovne pogodbe nimajo italijanskega državljanstva, akoravno so pred 15. septembrom lanskega leta zapustili sedanje jugoslovansko ozemlje ter pokazali s tem, da želijo ostati italijanski državljani, so vsi zaskrbljeni, ker vedo, da spricho nenaklonjenosti nekaterih prenapetih italijanskih lokalnih faktorjev ne morejo pričakovati nič dobrega. To zaskrbljenost kaže tudi naše slovensko demokratično časopisje, ki daje vse mogoče navsvete, samo da bi pomagalo našim ljudem, da bi prišli do državljanstva, ki ga radi službe in vsakdanjega kruha neobhodno potrebujejo. Da nas Italijani ne ljubijo prav iz srca, je razumljivo, posebno če pomislimo, da jim nismo prinesli primerne dote. Njim je predvsem za zemljo, za grunt, in tega jim ne moremo dati. Zato se nam godi kakor nevesti, ki je prišla brez dote k boljši hiši in ki mora kljub svoji pridnosti in trdemu delu neprestano poslušati očitke, da je tuj kruh.

Mislím, da se s temi ugotovitvami strinjate tudi Vi, gospod urednik, in da nimate k temu ničesar pripomniti. Toda povejte mi, gospod urednik, kaj sodite o zadržanju komunistične Demokratske fronte Slovencev in njenega »za enotnost Slovencev« in za tradicije partizanske borbe« se bojujočega glasila »Soča«, ki se vprašanja opcije naših beguncev ni še nikoli bolj obširno dotaknila? Ali se vam ne zdi, gospod urednik, da to ni slučajno, ampak namenoma, in da imajo ti ljudje kako zapoved od nekod, da ne smejo o tem vprašanju kaj obširno pisati?

Tudi to mi je razumljivo, poročete morda, ker nihče ne more zahtevati, da bi »Soča« kot zagovornica Titovega režima delala propano za ljudi, ki so zbežali iz Titovega raja, in jim morda še pomagala, da bi uživali tukaj v Italiji še kake posebne ugodnosti, postali morda še italijanski državljani ter prišli na ta način do kruha in do človeka vrednega življenja.

Tudi s tem se strinjam, gospod urednik, in da nimate k temu ničesar pripomniti. Toda povejte mi, gospod urednik, kaj sodite o zadržanju komunistične Demokratske fronte Slovencev in njenega »za enotnost Slovencev« in za tradicije partizanske borbe« se bojujočega glasila »Soča«, ki se vprašanja opcije naših beguncev ni še nikoli bolj obširno dotaknila? Ali se vam ne zdi, gospod urednik, da to ni slučajno, ampak namenoma, in da imajo ti ljudje kako zapoved od nekod, da ne smejo o tem vprašanju kaj obširno pisati?

Tudi to mi je razumljivo, poročete morda, ker nihče ne more zahtevati, da bi »Soča« kot zagovornica Titovega režima delala propano za ljudi, ki so zbežali iz Titovega raja, in jim morda še pomagala, da bi uživali tukaj v Italiji še kake posebne ugodnosti, postali morda še italijanski državljani ter prišli na ta način do kruha in do človeka vrednega življenja.

Tudi s tem se strinjam, gospod urednik, in da nimate k temu ničesar pripomniti. Toda povejte mi, gospod urednik, kaj sodite o zadržanju komunistične Demokratske fronte Slovencev in njenega »za enotnost Slovencev« in za tradicije partizanske borbe« se bojujočega glasila »Soča«, ki se vprašanja opcije naših beguncev ni še nikoli bolj obširno dotaknila? Ali se vam ne zdi, gospod urednik, da to ni slučajno, ampak namenoma, in da imajo ti ljudje kako zapoved od nekod, da ne smejo o tem vprašanju kaj obširno pisati?

urednik?

urednik. Toda povejte mi, kaj se vam zdi, kako da ista »Soča« ne zine niti besedice o tem, da imajo tudi italijanski državljani, ki so slovenske narodnosti, sedaj priložnost in pravico, da optirajo za Jugoslavijo. Če so ljudje okoli »Soče« tako navdušeni za Titovo Jugoslavijo, zakaj ne pozovejo svojih pristašev, naj optirajo zanjo, da se rešijo s tem državo, kjer vlada, kakor pravijo, klerofašizem in imperialistični kapitalizem, ter se preselijo v deželo »demokratskih« pridobitev?

Mislím, gospod urednik, da poznavajo oba odgovor na to vprašanje in da se ta odgovor takole glasi: Ti ljudje okoli »Soče« navdušujejo sicer druge za Titovo Jugoslavijo, sami se pa v Italiji zelo dobro počutijo in bi bili strašno nesrečni, če bi jo morali zapustiti. Morda bi tudi agitirali, naj Slovenci ki so italijanski državljani, optirajo za Jugoslavijo, a potem bi morali dati sami dober zgled ter se preseliti v raj, ki jim nikakor ne ugaja. — Verjemite mi, gospod urednik, da ti ljudje okoli »Soče« sploh ne marajo za sedanjo Jugoslavijo, a da radi službe, ki jo slučajno imajo, in radi ljubega kruha vztrajajo na položajih, ki so jih v svojem srcu že davno zatajili, ter da s svojim zgledom in delom zavajajo nerazodne ljudi v usodepolne zmote komunističnih naukov, v katere sami ne verujejo.

In to je po mojem mnenju njihova največja krivda! Poznati zmote komunizma, v njih trdovratno vztrajati in s svojim delom in zgledom še druge zavajati vanje, je v resnici greh zoper Sv. Duha, ki ne bo ne na tem ne na drugem svetu odpuščen.

(Naj nam še kdo sporoči svoje mnenje o tej zadevi, ki kaže, da komunisti imajo več skrbi za mednarodne koristi komunizma, kot za koristi svojega naroda.)

Uredništvo

janje razrednega boja in pripravljanja komunistične revolucije. To je povzročilo, da so že septembra 1944 zastopniki demokratske struje pri vodstvu CGIL slovesno protestirale zoper zlorabo sindikatov v politične namene.

Po končani vojni se je zloraba sindikatov od strani socialkomunistične večine samo nadaljevala in vedno bolj stopnjevala iz leta v leto. Vedno pogosteje je vodstvo uporabljalo sindikate za razne politične stavke, ki niso prinašale delavcem prav nobenih koristi, pač pa veliko škode. Tako n. pr. je bilo od 1. jun. 1947 do 31. dec. 1947 156 stavk na ukaz sindikalnega vodstva. Od teh je bilo 72 zgolj političnih stavk. Prišla je že navada, da so stavkali za vsak nič. Če je kje kake delavce policija zaprla, ker je našla pri njih orožje, so hitro organizirali stavko, češ da policija preganja delavce. Če je drugje vlada hotela premestiti prefekta, (to se je zgodilo v Milanu), so delavci zopet stavkali, zasedli prefekturo, delali barikade po cestah. Bilo je jasno, da komunistična partija, ki je imela v sindikalnih organizacijah skoro povsod večino, zlorablja sindikate za svoje podtalne namene in pripravlja le krvavo revolucijo.

To so videli tudi voditelji demokratske struje v sindikatih in so zato večkrat zahtevali, naj se izpolnjujejo pogoji, ki so jih vse stranke sprejele in podpisale v rimskem paktu, ker sicer bodo oni prisiljeni zapustiti dosedanje enotno sindikalno zvezo. Seveda je bilo vse hoh ob steno.

Stavka zaradi Togliattija

Najbolj pa so pokazali svoje prave namene socialkomunisti v juliju t. l. po znanem atentatu na kom. voditelja Togliattija. Takoj, ko se je raznesla vest, da je bil Togliatti ranjen, je socialkomunistično vodstvo sindikalne zveze brez vsakega posvetovanja z voditelji drugih struj proglasilo splošno stavko po vsej Italiji in zahtevalo takojšen odstop sedanje vlade ter sestavo nove, v kateri bi bili tudi komunisti. Istočasno so zahtevali tudi razpis novih volitev. Po vsej državi so se začeli veliki izgredivi. Tekla je kri. Ponekod, n. pr. v Genovi, je stavka dobila značaj pravega oboroženega upora zoper državno oblast. Delavci so zasedli tovarne, naredili barikade, organizirali oborožene čete, z eno besedo, začeli so se obnašati kot »oblast«. In vse to v soglasju z De Vittorijem in ostalimi komunističnimi sindikalnimi voditelji. V sijenski provinci so šli delavci celo v hribe se igrat partizane. Jasno je bilo, da je bil to organiziran poskus vstaje zoper postavno oblast in da je služila pri tem kot glavno orodje vprav enotna sindikalna organizacija, torej tudi demokratski in drugi nekomunistični delavci.

Izstop demokristjanov

Tako početje socialkomunističnih zastopnikov pri CGIL se je zdelo demokristjanom le preveč izzivalno in v preveč kričečem nasprotju s črko in duhom rimskega pakta. Zato so izjavili, da se po toliki zlorabi sindikatov v politične namene ne čutijo več vezane na pakt o enotnosti sindikatov, katerega so socialkomunisti tako grdo prelomili, in da se vsled tega ne smatrajo več za vezane na njegova določila.

Odgovor na to izjavo je bila izključitev demokristjanskih voditeljev iz vodstva sindikalne zveze v Rimu na pobudo De Vittorija in drugih komunistov.

Snuje se nova sindikalna zveza

S tem dvojnimi korakom je bila enotnost delavskih sindikatov v Italiji zaigrana. Od vsepovsod so začeli dobivati demokristjanski voditelji od krščanskih delavskih organizacij, zlasti od ACLI, zaupnice in odobravanja za svoje izjave. Jasno je bilo, da korak, ki so ga podvzeli v Rimu, odobrava vse katoliško misleče delavstvo v Italiji. Kaj pa sedaj?

Voditelji krščanskih delavcev imajo sedaj predvsem dve možnosti: ali ustanoviti svoje lastne sindikate, tako zvane

Novice iz katoliškega sveta

Veliki dnevi italijanske katoliške akcije

Katoliška akcija v Italiji praznuje letos dve veliki obletnici, kateri hoče na čim dostojnejši način proslaviti, namreč 80. letnico ustanovitve fantovskih organizacij KA in 30. letnico dekliskih organizacij KA. Proslava obeh obletnic se bo vršila v Rimu. 4. septembra se začne tam veliko zborovanje deklet iz vse države. Pričakujejo jih nekaj sto tisoč. 10. septembra pa se bodo zbrali fantje KA. To zborovanje bi moralo po zamisli vodstva KA deklisko še presegati. Pričakujejo, da se bo ob tej priliki vrnil v Vatikan tudi sv. oče iz Castel Gandolfa, kjer se muhi sedaj na kratkem poletnem oddihu, da sprejme zborovalce v posebni avdienci in jim da za nadaljnje delo primerne smernice. Iz priprav se da slutiti, da bosta obe zborovanji nekaj pregled sil mladinskih organizacij KA v Italiji. Pišejo, da bo ministrstvo dalo na razpolago kakih 100 posebnih vlakov.

Kako bi bilo lepo, če bi mogli ob tej priliki tudi mi Slovenci poslati naše zastopnike v Rim k tem pomenljivim proslavam.

Otvoritev katedrale v Koelnu (Kelmorajnu)

V Koelnu je bila proslava 700 letnice zgraditve slavne katedrale, ki je bila zdaj zaprta že več let zaradi težke škode, ki jo je utrpela v vojni. Zdaj so katedralo obnovili ter jo odprli za občinstvo 15. avgusta. Obletnico so proslavili z verskimi svečanostmi in z gledališkimi predstavami.

bele sindikate, kakor so jih katoličani že imeli v dobi pred fašizmom, ali pa ustanoviti novo sindikalno zvezo neodvisnih sindikatov brez komunistov in socialistov, h kateri bi lahko pristopili vsi delavci, tudi drugačnega svetovnega naziranja, katerim pa je pri srcu neodvisnost sindikatov od kakršnekoji strankarske politike. Do sedaj se demokratski sindikalni voditelji niso izrekli še za nobeno rešitev. Čakajo, kaj bo sklenil kongres ACLI, ki se bo sestel v Rimu v začetku druge polovice septembra.

Prav tako čakajo tudi druge manjšinske struje v CGIL, Saragatovi socialisti, liberalci, republikanci in akcionisti. Tudi tem predsedajo komunistične zlorabe sindikatov in bi verjetno raje podprli kako drugo sindikalno zvezo, če bi nudila dovolj garancije, da se bo držala sindikalnih vprašanj in ne bo uganjala strankarske politike.

Če upoštevamo demokratsko taktiko v sedanji dobi ital. političnega življenja, se zdi zelo verjetno, da se bo kongres ACLI izrekel za to slednjo rešitev in da bomo potem imeli v Italiji dve veliki sindikalni zvezi: GIL iz socialistov in drugo iz nekomunistov, ki bo imela kako novo ime.

Odmevi v Gorici

Spor v CGIL v Rimu je odjeknil tudi v Gorici. Goriška delavska zbornica se je razcepila. Večina je odstopila od CGIL in proglasila svojo neodvisnost. Ker uporabljajo oboji iste prostore, so se prve dni zelo pisano gledali in so padle celo klofute, ki bodo imele svoj zaključek pred sodnijo. Sedaj se zdi, da so se za silo pomirili. Bodo pač morali počakati, da se najprej v Rimu pomenijo. Medtem Di Vittorijo pretaka po raznih shodih mačje solze žalosti nad pogrebom enotnosti italijanskih delavcev, dasi nosi on sam največjo krivdo, da je šla pa kose.

Če smemo povedati še svoje mnenje, se nam zdi, da je za demokracijo in katoliško stvar v Italiji bolj prav, da se je sodelovanje s komunisti v enotnih sindikatih razbilo. Bolje je, da gredo vsak svojo pot po besedah Pija XI.: »S komunistom ne bo sodeloval prav v nobeni stvari, komur je mar krščanske kulture.«

Katoličani v Iranu

Dne 20. avgusta t. l. je obiskal sv. oče v Castel Gandolfu iranski ali perzijski šah Mohamed Reza Pahlavi, ki ga je sv. oče radi njegove naklonjenosti napram iranskim katoličanom odlikoval z redom zlate ostroge. — Perzijsko cerkev sta ustanovila apostola Simon in Juda Tadej. Ta cerkev, ki se je odlikovala v začetku po veliki gorečnosti in ki je imela veliko mučenecv, je zašla pozneje v nestorijansko krivo vero ter je pod mohamedanci skoraj popolnoma izginila. Del armenskih in kaldejskih kristjanov se je združil pozneje s katoliško cerkvijo. Sedanji iranski katoličani, ki živijo po večini na severu in na zapadu Irana, so razdeljeni na štiri škofije. Versko življenje se med njimi lepo razvija. V glavnem mestu Teheranu gradijo stolnico, ki bo največja cerkev v deželi. Zadnje čase je imenoval sv. oče za Iran stalnega apostolskega delegata. — Naj omenimo, da je iranska država tako velika kot Španija, Francija in Italija skupaj, da pa ima samo 15 milijonov prebivalcev, ki so v ogromni večini mohamedanci.

Za katoliške šole v Ameriki

208 milijonov dolarjev (114 milijard lir) so ameriški katoličani zbrali v preteklem letu za vzdrževanje svojih katoliških šol. Na vsakega ameriškega katoličana pride 8 dolarjev (4400 lir). Vsekakor čedna svotica tudi za Amerikance, če pomislimo, da so za otroke morali plačati stari, za ubožnejše pa bogatejši. Priča nam pa o veliki poštenosti ameriških katoličanov za katol. šole. — Da bi jih vsaj malo hoteli posnemati tudi naši slovenski verniki ter podpreti ob začetku šol. leta katol. vzgojne zavode (Alojzijeve, Malo semenišče, sirotišče), da bi mogli sprejeti tudi številne revne dijake.

Na Japonskem

so odprli katoliški obveščevalni urad, ki ima namen, japonsko javnost seznanjati z glavnimi dogodki iz katoliškega sveta, ostali svet pa z dogodki iz japonskega katoliškega življenja. Svoja poročila bo dajal v japonskem in angleškem jeziku. Pri otvoritvi je bil navzoč tudi ministrski predsednik. Iz tega se zopet vidi, kako važno je danes v svetu pravilno obveščevanje.

V Hirošimi na Japonskem,

kamor so vrgli prvo atomsko bombo, nameravajo postaviti žrtvam v spomin mično cerkvico. V ta namen so razpisali natečaj za najboljši načrt. Oglasilo se je 172 arhitektov, ki so predložili načrte.

V Belgiji

število dijakov, ki obiskujejo zasebne katoliške šole, visoko presega število onih, ki obiskujejo državne nevttralne šole. Računajo, da je bilo na katoliških srednjih šolah vpisanih okrog 800 tisoč dijakov, na državnih pa samo 500 tisoč. Katoliške univerze imajo 7000 slušateljev, državne samo 4000.

Iz Palestine

poročajo, da so tam Zidje v nekaterih krajih grdo oskrnili nekatera katol. svetišča, razbili kipe svetnikov, onečastili Najsvetejše. Uradna židovska agencija trdi, da so to storili neodgovorni elementi, ki so bili zato že kaznovani, a nam se zdi, da zvrcajo krivde na »neodgovorne elemente«, je že preveč obrabljjen izgovor, kateremu nihče več ne verjame.

Na Cejlonu,

otoku v Indijskem oceanu, so imeli velike marijanske proslave za stoletnico, odkar so prišli tja misijonarji oblati Srca Marijinega. V glavnem mestu Kolumbo so imeli 4 dni velike proslave, pridige, pobožnosti itd. Za sklep se je razvila silno veličastna procesija, kakršne Cejlončani niso še videli.

SINDIKALNI SPOR V ITALIJI

Notranjepolitično vprašanje, ki danes najbolj zanima italijansko časopisje vseh strank in tudi širše italijansko občinstvo, je sindikalni spor, ki je nastal v CGIL (Confederazione generale italiana del lavoro). Ta spor zadeva danes vse ital. delavstvo, torej tudi naše, čeprav je še vedno velik del delavcev vseh vrst pri nas in drugod v Italiji, ki se za sindikalna vprašanja nič ne zanimajo. In vendar bodo posledice tega spora kmalu vsi čutili; deloma jih tudi že čutijo. Zato je prav, da vsi vedo, za kaj gre, da se bodo znali ob uri odločitve prav odločiti. Gre namreč za razkol največje ital. sindikalne zveze, ki je dejansko zastopala vse ital. delavce in se je sedaj razklala na dvoje: v CGIL in v novo sindikalno zvezo, ki bo najbrž imela ime CILS (Confederazione italiana dei liberi sindacati), ali kako drugače. Do razkola je prišlo takole.

Rimski pakt

Ko so zavezniške čete spomladi leta 1944 vkorakale v Rim, so ital. politiki takoj začeli snovati nove delavske sindikate, ki bi stopili na mesto prejšnjih fašističnih. Tu pa so se znašle tri najštevilnejše ital. stranke, t. j. komunisti, socialisti in demokristjani, vsaka s svojimi delavskimi organizacijami. Ker je tedaj prevladovalo povsod mnenje o sodelovanju vseh strank na vseh področjih, so sklenili, da bodo tudi v sindikalnih vprašanjih skupaj sodelovale vse delavske organizacije. Zato so 4. ju-

nija 1944 podpisali znameniti rimski pakt, to je pogodbo, katero so podpisali A. Grandi za demokristjane, Buozzi za socialiste in De Vittorio za komuniste, in s katero so ustanovili enotno sindikalno zvezo za vso Italijo in za vse delavce. V tem paktu je bilo rečeno, da bo vsaka izmed treh struj imela svoja tajnika pri centrali in prav tako tudi pri vseh drugih podrejenih centrih. Sklenili so tudi, da se sindikalna organizacija kot taka ne bo udeleževala nobenih političnih manifestacij. Delavci naj se politično udeležujejo in izražajo v političnih organizacijah izven sindikatov. In še marsikaj drugega lepega in koristnega so sklenili v onih dneh lepših sanj bratskega sodelovanja in to tudi potrdili s podpisi. Tudi komunisti so tedaj kazali lep obraz in obljubljali, da bodo prav tihi in pohlevni; da se bodo brigali le za dobrobit in napredek delavskega razreda, češ da jim je le to pri srcu. Mi Slovenci smo se takrat čudili, kako malo so se katoličani držali navodil enciklike Divini Redemptoris o brezbožnem komunizmu.

Pogodba ne drži

Toda tudi tukaj se je zopet enkrat pokazala resničnost zgodbe o ježu in lisici. Vojna se še ni končala, ko so že začeli komunisti kazati, kako oni pojmujejo sindikalno enotnost. Po nauku nezmožljivega Marksa so začeli kazati, da zanje sindikati niso nič drugega, nego najbolj primerna ustanova za izva-

OKNO V SVET

Domače novice

Smrtne obsodbe v Zagrebu

Na procesu, ki se je pretekli teden končal v Zagrebu po dolgih dveh mesecih razprav, so obsodili na smrt 43 obtožencev, 20 na vislice in 23 na ustrelitev. Poleg teh je še 12 obtožencev bilo obsodjenih na večje število let prisilnega dela. Obtožence so obdolžili sabotaže, špijonaže in sodelovanja z okupatorjem.

Jugoslavija

Očka Stalin sam se zaenkrat še ni izjavil glede nepokornega sinka Tita, ki mu na meji strelja najbolj vdane in pravoverne pristaje Kominform. A ta slednji vedno bolj pritiska na neposredne meje Titove države z zahtevo, naj jo gospodarsko stiskajo in politično vzmernirajo. Zunanji minister v krilu Ana Pavker iz Bukarešte je menda izbran, da bo delal Titu preglavice. Zato Jugoslavija nič več ne dobiva romunskega petroleja. Če pa tega ni, tudi bencina ni, to pa bi pomenilo zastoj prevoza z avtomobili in sto drugih neprikljk. Zato so jugosl. zastopniki začeli iskati petrolej pri »reakcionarcih« v Angliji in Ameriki. Nekaj jugosl. zlata je še v ZDA in v sili »hudič« tudi muhe žre, pravi star pregovor. Romuniji pa je Tito poslal protestno noto zaradi napadov na jugoslovansko vlado od strani romunskih političnih osebnosti. Pritožuje se, da gonja v Romuniji pomeni uničenje vsega napredka, ki so si ga balkanski narodi s trudom pridobili po drugi svetovni vojni. Radovedni smo, kako se bo ta zadeva razvila. Ni verjetno, da bi Kominform ostal na sredi poti in še manj verjetno je, da bi se Tito ne branil z vsemi razpoložljivimi sredstvi, če ni vse skupaj vendar le skrivnostna komedija, kar se mnogim radi komunistične nepreračunljive zvišjačnosti še vedno zdi mogoče.

Italija

nam nudi tudi lep dokaz te komunistične zvižajčnosti. V prvi polovici septembra bo v Rimu veličasten shod italijanske katoliške mladine. Komunisti in frontaši so pa že 10. avgusta razposlali svoji mladinski zvezi okrožnico, v kateri pozivajo mlade komuniste, naj se posamezno vtihotapijo — to se pravi, naj postanejo hinavci in se navidezno pridružijo katoliškim vrstam kot somišljeniki, da bodo deležni vseh prevoznih in prehranitvenih olajšav, ter naj pridejo pomešani med katoliško mladino v Rim. Okrožnica pravi, da je *posebna važnost* to vtihotapljenje. Po dohodu v Rim pa morajo vsi ti tihotapci takoj stopiti v zvezo s komunistično centralno »Alleanzo«. Kaj jim bo ta »Alleanza« naročila, okrožnica ne pove; predstavljamo si pa lahko, da bodo dobili navodila, kako motiti in delati zmedo pri shodu katoliške mladine. A ta je že na to pripravljena in pravi: Naj le pridejo!

ZDA in Rusija

imajo nov povod trenja. Ruska učiteljica v Ameriki Kosenkina in njen tovariš Samarin sta se uprla povelju sovjetskega generalnega konzula v New Yorku, da se morata vrniti v Rusijo. Konzul Lomakin pa je učiteljico izvalil na ruski konzulat. Dekle je tam skočilo iz tretjega nadstropja skozi okno.

Hudo poškodovano so hoteli prenesti

uslužbenci konzulata nazaj v sovjetsko poslopje, a so to preprečili ameriški policisti in so ranjenko prepeljali v ameriško bolnišnico ter jo dobro zgrajžili, da bi je spet kaka črna roka ne ugrabila.

Proti temu je konzul protestiral in jo hotel znova odvesti na konzulat, dasi je dekle izjavilo, da jo čaka gotova smrt, če bi jo konzul poslal v Rusijo. Konzul je ameriškim oblastem očital, da dajejo učiteljici potuho, ameriške oblasti pa konzulu, da hoče ugrabiti bitje proti vsem ameriškim državnim postavam. Ker se je tudi sovjetska vlada postavila na stran konzula in zahtevala izročitev Kosenkine, je ameriška vlada to odklonila in ruskemu konzulu Lomakinu razveljavila poverljivo pismo ter mu ukazala, naj čimprej izgine iz Združenih držav. Sovjetska vlada je za povračilo ukinila zadnji in edini konzulat ZDA na sovjetskih tleh, v Vladivostoku. Nato so ZDA ukinile še sovjetski konzulat v San Francisco.

Ameriška parlamentarna komisija za izčiščenje komunistov iz državnih uradov je te dni ugotovila, da je še vedno 26 komunističnih celic med državnimi uradniki, ki jih morajo izčistiti.

Grčija

bo poklicala pod orožje novih 30 tisoč mož, da razbremenijo in zamenja čete, ki se že dolgo bore proti komunističnemu »generalu« Markosu. Ta je bil v zadnjih tednih pregnan iz gorovja Grammos in se je z ostanki svojih čet umaknil proti albanski meji. Poklicani pa je na pomoč nove partizane iz Albanije, kjer so bili na oddihu. V doglednem času bo tudi Grčija rešena državljanske vojne, ki ji je hotela vsiliti komunistično diktaturo.

Draginja povsod

Mesečni statistični izkaz Združenih narodov izkazuje, da se je strošek življenja v Šanghaju od leta 1937 do konca junija letošnjega leta povečal 547.447 krat.

V Atenah so v preteklem aprilu ugotovili, da so se življenjski stroški od leta 1939 povečali 328 krat.

V Združenih državah so se cene živil v primerjavi s cenami leta 1939 podvojile, medtem, ko so se splošne cene povečale za 1 in 2/3.

Moskovski dogovori

se vlečejo po poljevo, medtem pa Sovjeti hite urejevati mestno občino Berlin po svoji metodi. Dne 26. avgusta so poslali nemške komuniste pred občinski svet, sestavljen po veliki večini iz pristašev zapadnih zaveznikov. Demonstranti so s palicami oboroženi vdrli v dvorano, kjer se je vršila občinska seja, in so z vsem poudarkom zahtevali, da mora mestna občina biti izročena sovjetskim oblastem. Zapeli so še komunistično himno med gromovitim odobravanjem demonstrantov na trgu pred občinsko palačo in odšli. Zdaj bodo gotovo komunistični časniki z debelemi naslovi pisali, kako »berlinsko ljudstvo« hoče, da v Berlinu vladajo samo Sovjeti. V resnici pa se pravo berlinsko ljudstvo skoro v celoti boji le ene stvari, namreč te, da bi jih zapadni zavezniki zapustili in izročili ves Berlin Sovjetom. A komunist, ki je zvit kot satan, bo svetu dopovedoval, kako si ga Berlinčani želijo.

Opcija

Vsem italijanskim državljanom, ki so pribežali v Italijo z ozemlja, ki je pripadlo po mirovni pogodbi Jugoslaviji, svetujemo, naj se glede opcije držijo tistega, kar je v tem pogledu pisala »Demokracija« tudi v zadnji številki, 27. VIII. — Podrobne informacije dobi vsakdo na svoji občini.

Zaključek poletnega zabavišča

V petek 3. septembra ob 17. uri bodo imeli obiskovalci slovenskega poletnega zabavišča na dvorišču Alojzijevešča v ulici Don Bosco št. 3 svojo skromno zaključno prireditel in razstavo ročnih del.

Vse slovensko občinstvo, posebno pa starši obiskovalcev zabavišča in ljubitelji mladine ste vabljani, da pridete k prireditvi. Vstop je prost.

Izpiti in vpisovanje na Slov. srednjih šolah v Gorici

Na vseh slov. srednjih šolah v Gorici bodo izpiti (razen mature) v drugi polovici meseca septembra po razporedu, ki je objavljen na razglasni deski vsake šole.

Vpisovanje v vse slov. srednje šole se prične 1. septembra in se zaključi 25. septembra. Ta rok bo podaljšan do 30. septembra za tiste, ki bodo delali izpite. Vse podrobnosti so navedene na šolski razglasni deski.

Romanje na Sv. Višarje

priredi v nedeljo 12. sept. Dobrodelno društvo v Gorici. Kdor se želi udeležiti tega romanja, naj se zgleda v pisarni Riva Piazzutta 18/1 do 8. sept. Odhod bo v soboto 11. 9. ob eni uri popoldne.

Goriška prefektura

sporočila, da se bodo smele hraniti tropine doma samo do 31. dec. t. l. Po tem dnevu se morajo tropine ali izročiti žganjekuham ali pa se kako spremeniti, da bodo za žganje neuporabne.

Umsko in srčno razdejanje

Ko sem v nedeljo dne 22. t. m. poslušal pri deveti sv. maši na Travniku pridigo, v kateri je pridigar poudarjal, da dvema gospodoma ni mogoče služiti, sem se spomnil svojega nedavnega razgovora z nekim precej uglednim goriškim Slovincem. Začela sva pri beguncih, za katere je trdil, da ni pametno, da odhajajo po svetu množit dobičke tujim kapitalistom, temveč naj bi se rajši vrnili domov na svojo zemljo k svojim družinam. Ko sem mu odgovoril, da on ne pozna ali noče poznati resničnega stanja v Jugoslaviji, ker drugače ne bi mogel postaviti zahteve, naj begunci rajši grede domov kot po svetu, sva prešla na razgovore o sedanjih oblasti v Jugoslaviji. Vztrajno je trdil, da v Sloveniji ni pomanjkanja hrane in vsega drugega, da se ljudstvo brez vzroka ne preganja, da je vsak, ki je preganjan, že moral kaj narediti, da je vsaka oblast od Boga, ki jo je treba spoštovati, da se vera ne preganja, da preganjajo tiste duhovnike, ki se v politiko vtikajo, da verska vzgoja otrok ni v nevarnosti, da nikomur ne brani hoditi v cerkev (pozabil pa je povedati, da se uporabljajo vsa sredstva, da se predvsem mladina odteguje nedeljski sv. maši in verskemu življenju sploh), da je vse, kar slabega govorijo in pišejo o Jugoslaviji, lažna propagan-

da itd. Na njegove trditve sem mu primerno odgovoril in ga vprašal, če bere katoliški tednik »Slov. Prim.« in »Demokracijo«. Odgovoril je, da ne bere nobenega časopisa, ker je to sama lumparija. Pri tem je mislil seveda na »Sl. Pr.« in »Demokracijo«. Da on ne bere »Pr. dn.« in »Soč.« ni verjetno, ker drugače ne bi znal tako gladko na pamet vseh njunih kozjih molitvic. (Je mogoče, da sam ne bere, a ni mogoče, da s takimi ne hodi, ki so zastrupljeni od teh glasnikov laži. (Op. uređ.)

Kar sem hotel predvsem povedati, pride šele sedaj. Omenjenega gospoda, ki dosledno zagovarja komunizem in vse njegove zmote, ki jih sv. cerkev obsoja, sem videl več kot eno nedeljo pri dveh sv. mašah. Ko pa gre iz cerkve, bi mu na cerkvenem pragu ob pogledu na »Sl. Pr.«, ki uči in oznanja vse tisto, kar se uči in oznanja v cerkvi, skoraj postalo slabo. Če sliši v pridigi nekaj, kar mu ne gre v račun, pravi, da je to politika, in ko zagleda katoliški časopis, pravi, da to je lumparija in propaganda.

Dober kristjan hoče biti in v cerkev hodi. Na drugi strani pa zagovarja komunizem in vse njegove zločine, krivice in nasilja. Uči, da se mora tudi krivični in hudobni oblasti izkazovati pokorščina in spoštovanje. Na drugi strani pa odreka pokorščino in spoštovanje najvišji božji oblasti na zemlji sv. cerkvi, ki trdi, da kristjan ne more biti komunist. Nič ne pomaga izgovor, da ni komunist. Tisti, ki vreo drži, in tisti, ki grabi in v vreo stresa, oba sta totova. Komunist in njegov pomagač sta oba enaka. Tako more govoriti in delati le človek, ki mu sam hudič meša po možganih. In takih revežev je v Gorici menda še precej. Bog daj, da bi si že enkrat vzeli k srcu pridigarjeve besede: »Dvema gospodoma ni mogoče služiti!«

Le zakaj ne grede vsi ti gospodje in gospe na ono stran železne zaves, v tako hvaljeni in zagovarjani raj, kjer jih ne bo motila in jezila »lumparija« in »propaganda« »Sl. Pr.« in »Dem.« in ne politika s prižnic, ker se tudi s prižnic tam ne sme govoriti vsa resnica.

O. U.

Ljudje, kakršne popisuje naš dopisnik, so prava gnusoba v očeh Boga in vseh poštenih ljudi.

Ob romanju šentjakobske Mar. dr. na Sv. Višarje

O romanju na Višarje je dopisnik zadnje številke »Tedna« napisal tudi te besede: »Popoldne so se megle strasile in bilo se je batf, da ne bi morda, kot se je to pripetilo šentjakobski Marijini družbi med tednom nekaj dni prej, naredil iz božje poti pravi križev pot.« Ker Teden ne izhaja več, nam je »S. A. v imenu mnogih, ako ne vseh udeležencek«, poslala poročilo, kako lepo je bilo njihovo romanje, dasiprav jih je na Planini pozdravil dež, kjer pa jih je naslednji dan tudi zapustil. Dopisniku pravijo: »Naj nam ne zamere, da smo se na račun njegovega poročila prav pošteno nasmejale. — Če bi nam žep in čas ne delala ovire, bi si vsak teden želele takega križevega pota.« — Mi bi rekli, da je ves nesporazum v tem, da nekatere svetovišarske romanje bolj vesele pianinski svet, druge pa bolj ljubezen do Marije. Vsi pa so še najbolj zadovoljni, ako dobijo na Sv. Višarjah poleg lepih pobožnosti tudi lepo vreme, ki jim omogoči občudovanje razgleda s te naše najvišje božje poti. — Romarice iz šentjakobske Marijine družbe

zelo pohvalimo, ker so pridno molile za ves naš narod, in se jim zahvaljujemo za dar, ki so ga nam poslale, da bi »Slovenski Primorec« živel.

Upamo, da smo zadevo rešili, ne da bi koga užalili.

Pobožnosti tega tedna

V sredo ob 8^h zvečer duhovna obnova za žene pri Sv. Antonu;
v petek ob 6^h zjutraj pobožnost prvega petka v stolnici;
ob 9.15 slovesna ura češčenja v stolnici;
v soboto ob 6^h zjutraj pobožnost prve sobote v stolnici;
ob 8^h zvečer duhovna obnova za moše in fante pri Sv. Antonu;
v nedeljo ob 8^h sv. maša za moše in fante pri Sv. Ivanu;
ob 4^h popoldne shod Skalnice pri Sv. Ivanu.

RAZNE VESTI

Kongres krščanskih cerkva

V Amsterdamu je pričel pred enim tednom kongres krščanskih cerkva, katerega je udeležilo okoli 450 delegatov iz 40 držav, ki zastopajo 135 raznih protestantskih, pravoslavnih in drugih krščanskih cerkva. Povabljen je bila tudi rimskokatoliška cerkev, ki se pa povabila iz razumljivih razlogov ni odzvala. Ona vstraja prej kot slej na stališču, da ne more sodelovati s cerkvami, ki so od nje odpadle. Kljub temu pa se katoliška Cerkev za ta kongres zanima ter prosi Boga, da bi vse te cerkve našle pravo pot, se otrese svojih zmot ter se vrnile k svoji materi, od katere so nekoč odpadle.

Lažnivec obsojen

V Rimu je sodišče obsodilo Scattolinija, t. j. časnikarja, kateri si je izmislil »tajna« vatikanska poročila, ki so jih komunisti objavili tik pred ital. volitvami v dveh debelih knjigah kot samo čisto resnico. Kot znano, se je pozneje izkazalo, da so bila ta poročila skoro popolnoma izmisljena. Njihov avtor Scattolini je prišel zato pred sodišče, ki ga je spoznalo za krivega in ga obsodilo na več mesecev ječe. Sedaj je sodišče objavilo besedilo razsodebe, ki je zbudilo veliko zanimanje, ker je to prvi primer v zgodovini, da so pred sodiščem razpravljali o taki zadevi.

Stroški za vežbanje civilnih pilotov

Vežbanje posadk za pilotiranje civilnih letal predstavlja danes največji izdatek za letalske družbe. Računajo, da stroški za osebe pri novih štirimotornikih, ki bodo stopili letos v službo, ne bodo manjši od 10.000 dolarjev. Vsako letalo pa potrebuje dve do tri skupine osebja. Zato se ni čuditi, če je vožnja z letali draga.

Dolgost življenja našega se daljša

Po podatkih iz leta 1946 je dosegla srednja doba človeškega življenja v Združenih državah, pa tudi v zapadni Evropi 67 let. Po letu 1945 živi ljudstvo povprečno eno leto ali dve dalj kot pa v zadnjih predvojnih letih.

Trajanje življenjske dobe se je stalno daljšalo od začetka tega stoletja predvsem po zaslugi vedno večjega nadzorstva nad kužnimi boleznimi, ki so prej zahtevale mnogo žrtev zlasti med otroki.

DAROVI:

Orel z gore Tabor 1000; — udeležene duhovnih vaj 400; — Tržaške družbenice v čast Srcu Marijinemu v zahvalo za dobro opravljene duh. vaje 1000; — Neimenovana iz Trsta 2000; — begunc iz Trbiža 100; — Skodnik Marija Bannio 100; — S. A. Trst 100; — mlada družbenica v Trstu 100; — družina iz Trsta v zahvalo, da smo dočakali sedemdesetletnico magr. Ukmarja 500; — iz Marijine družbe v Trstu, preplačilo 100; — družbenica Valerija Buda namesto cvetja na grob pok. očeta 250; — družbenica v Trstu namesto cvetja na grob pok. Urške Berce 500; — preplačila iz Marijine družbe v Trstu 150 lir.

Bog povrni!

Za SLOVENSKO SIROTISČE:

Begunc iz Trsta 200; — NN. iz Gorice 100 lir.

Srčna hvala!

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna — Gorica

Kaj je v vojni in miru storila Amerika za svoje prijatelje?

(Nadaljevanje)

Odnosaji s Sovjeti

V nadaljnjem dokazuje s številnimi primeri, kako iskreno je Amerika ves čas vojne ravnala z Rusijo in kako je neprestano doživljala razočaranja z nje no zahrbtnostjo, nezaupnostjo in neiskrenostjo. In v kljub temu je dobila Rusija od Amerike sledečo pomoč.

Četrtno pomoči po zakonu o nakupu, to je enajst milijard dolarjev, je dobila Sovjetska zveza.

S svojo pomočjo smo krili najkritičnejše sovjetske potrebe. Posiljali smo jim na primer nočna borbena letala, ki jih Sovjeti niso mogli izdelovati, in bencin za letalstvo, glede katerega je bila sovjetska proizvodnja strahotno premajhna. Sovjetski zvezi smo poslali tudi 1981 lokomotiv in 3.786.000 gumijastih koles za avtomobile. To je veliko več, kot so jih mogli Sovjeti izdelati v

katerem koli predvojnem letu. Pred vojno so Sovjeti izdelali okoli 200.000 tovornih avtomobilov letno. Mi smo jih poslali Sovjetski zvezi 375.000. Ker so bili kvalitativno veliko boljši od sovjetskih, so verjetno odgovarjali dvoletni normalni sovjetski proizvodnji.

Rdeča armada nikdar ne bi mogla biti bolj mobilna od nemške, če bi ne bila dobila ameriških tovornih avtomobilov, koles in lokomotiv ter takšnih predmetov, kot 52.000 jeepov, 35.000 motornih koles, 415.000 telefonskih aparatov, 15 milijonov parov vojaških čevljev in 4 milijone ton živil.

Sovjetska zveza s svojimi sredstvi ne bi bila mogla vzdrževati 22 milijonov mož Rdeče armade, ki jih je mobilizirala, kakor se domneva. V svojih tovarnah in na kmetijah bi morala pridržati veliko število delavcev in kmetov. Sovjeti so

mogli zmanjšati proizvodnjo municije, ker smo jim jo mi dajali. Ne sme se pozabiti, da smo omogočili povečanje sovjetske produkcije s tem, da smo jim poslali ameriške stroje v vrednosti 500 milijonov dolarjev ter industrijski material, kakor oklopne plošče, aluminij, baker in cink v vrednosti 2.500.000 dolarjev.

Sovjetskim vojaškim operacijam so koristili Angleži in Amerikanci, ki so bombardirali nemško industrijo ter nemške prometne zveze. Z neprestanim pritiskom na Japonsko smo zelo zmanjšali japonsko napadalno moč proti Rusiji, ker smo Japonsko prisilili k borbi na dveh frontah.

Nesmiselno je ugibanje, kdo je dobil vojno. Če Sovjeti trdijo, da so oni dejansko sami potolkli Hitlerja, lahko mi rečemo, da bi brez Združenih držav ne bili mogli pregnati nemško armado z ruske zemlje.

Nato pravi Baruch, da Rusija, ki ni pomorska država, najbrž ne zna prav oceniti težav, ki jih je imela Amerika v svojih velikih prekoceanskih operacijah. — »Rusija je morala prekoračiti

reke, mi pa oceane.«

»Med vsemi vojskujočimi se državami so se edino Združene države resnično vojskovoale po vsej zemeljski obli. Medtem, ko so se Rusija in Britanija, pa tudi Nemčija in Japonska borile kvečjemu na nekaterih frontah, ni bilo bojišča, ki ne bi videlo ameriške hrane, orožja in v večini primerov tudi ameriških vojakov. Tipalke naših zvez so se raztezale na več kot 36.000 milj.

Na vsakem področju smo dosegli nove rekorde v proizvodnji. Imeli smo manj kmetov, toda pridelek naših živil se je dvignil za tretjino. Iz našega »arsenala« demokracije je v petih vojnih letih steklo okoli 300.000 letal, nad 15 milijonov pušk in karabink, 319.000 topov, 41 milijard nabojev, 4.200.000 ton topovskih nabojev, 86.000 tankov, 64.500 izkrcevvalnih ladij, 52 milijonov ton trskega gvozdga ladjevja; izdelali smo tri ladje dnevno in tako poštvovali našo trgovsko mornarico. Naša mornarica se je povečala od 1.900.000 ton na 13.800.000 ton in je postala večja kot mornarica vsega ostalega sveta skupaj.

(Konoe)